

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نقش زنان در نصرت دعوت و کار برای ایجاد دولت

(ترجمه)

اسلام جایگاه و مقام زن را عظیم قرار داده و در همه شئون زندگی نقش عمده‌ای دارد. یکی از مهم‌ترین نقش‌های آن، پخش و نشر دعوت اسلامی است؛ چون این امر بر زنان، همان قسمی که بر مردان واجب است، بر زنان نیز واجب می‌باشد. این تکلیف از زن بودن او را معاف نمی‌کند؛ زیرا ایجاد دولت اسلامی از بزرگترین واجبات است. آنچه امروزه مسلمانان از پراکندگی، ضعف، ذلت، تسلیم و تأخیر رنج می‌برند، چیزی جز از نتیجه عدم وجود خلیفه برای مسلمانان نیست که وی از امت اسلامی در زیر پرچم لا اله الا الله محمد رسول الله سرپرستی می‌کند و آنان را متحد می‌گرداند. در حقیقت مسلمانان صدر اسلام این امر را درک کرده بودند، پس به آن ایمان آوردند و مرد و زن ملتزم به تکلیف حمل دعوت بودند.

زنان مسلمان در مکه و مدینه خیمه دعوت را همانند مردها حمل می‌کردند. از آن جایی که زنان از زمان نزول وحی بر رسول الله صلی الله علیه وسلم نقش بزرگ و مهمی در کامیابی دعوت و انتشار آن داشتند و زمانی که رسول الله صلی الله علیه وسلم به سوی همسرش، خدیجه بنت خویلد رضی الله عنها بازگشت و آنچه برایش اتفاق افتاده بود، به خدیجه گفت؛ در حالی که می‌لرزید؛ پس به او اطمینان داد و از ترس آرامش کرد. خدیجه اولین کسی بود که به رسول الله صلی الله علیه وسلم ایمان آورد، او را تصدیق و در کنارش ایستاد، با جان و پولش از رسول الله صلی الله علیه وسلم حمایت کرد و شدت سختگیری مردم و ظلم مردم را از وی دور می‌کرد. رسول الله صلی الله علیه وسلم در موردش فرمود:

«مَا أَبْدَلَنِي اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ خَيْرًا مِنْهَا؛ قَدْ آمَنْتَ بِي إِذْ كَفَرَ بِي النَّاسُ، وَصَدَّقْتَنِي إِذْ كَذَّبَنِي النَّاسُ، وَوَأَسْتَنِي بِمَالِهَا إِذْ حَرَمَنِي النَّاسُ، وَرَزَقَنِي اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَلَدَهَا إِذْ حَرَمَنِي أَوْلَادَ النِّسَاءِ»

ترجمه: *الله (سبحانه و تعالی) خیری بهتر از آن به من اعطا نکرده است؛ وقتی که مردم به من کافر شدند، او به من ایمان آورد و هنگامی که مردم مرا تکذیب کردند، او مرا تصدیق نمود و وقتی مردم مرا محروم کردند؛ او با پولش از من حمایت کرد و الله متعال فرزند وی به من اعطا کرد، آن گاه که از فرزندان زنان محروم شدم.*

پس او نمونه از زنی شگفت‌آوری می‌باشد که تبعات و مصاعب این رسالت را تحمل می‌کند.

این سوده بنت زمعه رضی الله عنها می‌باشد که دین خود را بر خانواده‌اش ترجیح داد؛ پس با شوهرش بیرون رفت و به حبشه هجرت کرد، شوهرش در دیار مهاجرت درگذشت و او به خانه پدر و برادر کافر خود در مکه بازگشت، او به دلیل مسلمان شدنش از جدایی شوهرش و آزار و اذیت خانواده‌اش رنج می‌برد؛ پس رسول الله صلی الله علیه وسلم با او ازدواج کرد تا شکستگی او را برطرف کند؛ پس سوده رسول الله و دخترانش را به بهترین وجه خدمت کرد تا این که به مدینه منوره هجرت کرد. همچنین مادر مؤمنان، جویریة بنت الحارث بعد از اسلام آوردنش و ازدواج با رسول الله صلی الله علیه وسلم همه قوم آن نیز اسلام را پذیرفتند.

این سمیه، مادر عمار و همسر یاسر است؛ او اولین کسی بود که فی سبیل الله شهید شد؛ او بر عقیده خود ثابت ماند و بر اذیت و آزار کفار تحمل و صبر نمود تا این که به دست ابوجهل مشرک از دنیا رفت. ازین رو، رسول الله صلی الله علیه وسلم به او و خانواده‌اش وعده بهشت را داد که به آن‌ها گفت:

«صَبْرًا آلَ يَاسِرٍ، إِنَّ مَوْعِدَكُمْ الْجَنَّةَ.»

ترجمه: *آل یاسر صبر پیشه کنید، من به شما جنت را بشارت می‌دهم!*

اسم آن در آیات جهاد و مبارزه و فداکاری در اسلام تجلی یافت. با وجود این که از نگاه سن و سال بزرگ بود، صبر و حوصله‌ی آن را مردها نداشتند، با وجود آن هم صبور بود؛ او خود و روحش را فدای دینش کرد؛ به عنوان یک مثال فوق

العاده شگفت آور زنی که تبعات و مصاعب رسالت خود را تحمل می‌کند! لذا زن و مرد در حمل و رساندن این دین مساوی هستند؛ بناءً هر کدام به اندازه آنچه الله سبحانه و تعالی از نظر توانایی‌ها و قابلیت‌ها برای‌شان داده است، برابری دارند.

این اسماء بنت ابی بکر رضی الله عنها است؛ یکی دیگر از نمونه‌های درخشان زن مسلمان است که نقش خود را در دعوت به عهده می‌گیرد؛ وقتی از او خواسته می‌شود تأخیر نمی‌کند و وقتی که او را می‌خوانند، کوتاه نمی‌آید! با وجود شدت خطر‌ها، غذا را درست می‌کند و خودش را به نزد رسول الله صلی الله علیه و سلم و پدرش می‌رساند؛ سپس او را در حال مراقبت از پشت دعوت می‌بینی و با آزار ابوجهل مواجه می‌شود که ابوجهل برای فهمیدن موقعیت رسول الله صلی الله علیه و سلم به صورتش سیلی زد؛ پس او ثابت‌قدم و صبور در راه اسلام بود.

و این فاطمه بنت الخطاب است که با برادرش عمر بن خطاب مناقشه و مجادله می‌کند و او را به خاطر اسلام آوردنش کتک می‌زند؛ سپس عمر از صلابت و ثبات آن بر دینش تعجب می‌کند! بناءً او به سرعت سوی رسول الله صلی الله علیه و سلم می‌رود و مسلمان شدنش را اعلام می‌کند؛ موقف محکم عمر در زمان آزار و شکنجه مسلمانان ظاهر شد، با وجود تندخویی که نسبت به فاطمه و سختگیری‌های معروفش داشت، استواری و مهربانی با او بود؛ راهی که الله سبحانه و تعالی فاروق را -که در گسترش اسلام و فتوحات آن تأثیر بسزایی داشت- هدایت کرد.

همان گونه که مردان از رسول الله صلی الله علیه و سلم حمایت کردند، زنان نیز او را یاری نمودند. در سال سیزدهم بعثت، هفتاد و سه مرد و دو زن نزد رسول الله صلی الله علیه و سلم آمدند؛ آن‌ها مادر عماره، نصیبه، دختر کعب المازنی و مادر منیع اسماء، دختر عمرو بن عدی بودند؛ رسول الله صلی الله علیه و سلم به آن‌ها وعده داد که به عقبه بیایند؛ پس در تاریکی شب نزد او رفتند و همه مردم بالا رفتند؛ آن دو زن نیز با آنان بالا رفتند و با رسول الله صلی الله علیه و سلم بیعت کردند؛ چنانکه مردان بیعت کردند.

همه ما نقش قهرمانانه مادر عماره را در جنگ‌ها و افتخار دفاع از رسول الله صلی الله علیه و سلم در جنگ احد می‌دانیم؛ زمانی که ضرباتی را متحمل شد و از رسول الله دفاع کرد؛ بدون توجه به زخم‌هایی که بر او وارد شده بود، که به قول رابیان دوازده زخم را متحمل شده بود! او نیز به وظیفه انسانی خود در پرستاری از مجاهدان و پانسمان زخم‌های آنان تا آغاز مجدد جهاد در راه الله عمل کرد.

همچنان ام منیه نیز که بیعت خود را با رسول الله صلی الله علیه و سلم پنهان نکرد؛ بلکه او در جهاد علیه دشمنانش شرکت کرد؛ چنانکه در سال هفتم هجرت همرايش بیست زن مسلمان بخاطر جهاد در خیبر بیرون رفتند؛ پس زخمی‌ها را مداوی کردند، مجاهدان را سیراب کردند و رزمندگان را تشویق می‌کردند!

و از نصیبه بنت الحارث غافل نشویم؛ او از جمله اصحاب بود که در جنگ‌ها و غزوه‌ها با رسول الله صلی الله علیه و سلم بیرون می‌رفت؛ از آن جایی که تعداد اشتراک او به غزوات نزدیک به 7 جنگ رسید؛ علاوه بر نقش آن در مداوی مجروحان و بیماران در میان مجاهدین!

این امثال و نمونه‌ای از زنان مسلمان نخستین است که با رسول الله صلی الله علیه و سلم دعوت را حمل کردند و در مسیر آن با اذیت‌ها مواجه شدند، به حبشه و سپس به مدینه مهاجرت کردند و جدایی پدر و مادر و وطن و سختی‌های زندگی را تحمل کردند؛ زیرا درک نمودند که بین آن‌ها و مردان در حمل دعوت و تکالیف‌شان فرق وجود ندارد. بنابراین، زنان مسلمان امروز باید بدانند که حمل دعوت برای تأسیس دولت همان قسمی که بر مردها فرض است، بر زن‌ها نیز فرض می‌باشد؛ همان گونه که الله متعال نماز، روزه، حج، زکات و التزام داشتن به احکام اسلام را بر آن‌ها فرض گردانیده است! همانا حمل دعوت و از سرگیری زندگی اسلامی به خاطر قایم شدن خلافت اسلامی، زنان همچون مردان مورد خطاب اند! چنانچه الله سبحانه و تعالی می‌فرماید:

﴿وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ [آل عمران: 104]

ترجمه: باید از میان شما گروهی باشند که به خیر دعوت دهند و امر به معروف و نهی از منکر نمایند و آنان رستگارانند.

و رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمودند:

«مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ»

ترجمه: هر کس از شما عمل ناشایست و منکر را دید؛ پس با دستش آن را تغییر دهد و اگر نتوانست با زبانش جلو آن را بگیرد و اگر با زبانش نتوانست در قلب خویش آن را بد بشمارد و این پایین ترین درجه ایمان است.

و همچنان رسول الله صلى الله عليه وسلم می فرمایند:

«وَمَنْ مَاتَ وَلَيْسَ فِي عُنُقِهِ بَيْعَةٌ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً.»

ترجمه: کسی که بمیرد و در گردنش بیعت نباشد، به مرگ جاهلیت مُرده است.

پس دولت اسلامی، که ان شاء الله به زودی برپا خواهد شد، نیازمند هر کوششی از جانب ماست که خالصانه برای الله سبحانه و تعالی انجام دهیم تا این که از جمله کسانی باشیم که از اسلام حمایت کرده ایم و هرگز پیشمان نشویم!

برگرفته از شماره 430 جریده الرایه

نویسنده: استاذ مسلمة الشامی (أم صهیب)

مترجم: پارسا امیدی